

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 929/2015
16.07.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Снежане Андрејевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници тужиље Б.Р. из П., чији је пуномоћник Љ.К., адвокат из П., против тужене К. Б. АД Б., чији је пуномоћник А.К., адвокат из Б., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 118/15 од 21.01.2015. године, у седници већа одржаној 16.07.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 118/15 од 21.01.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Прокупљу П1 52/14 од 07.05.2014. године, која је исправљена решењем Основног суда у Прокупљу П1 52/14 од 03.12.2014. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље па је поништено као незаконито решење туженог број 1273/13 од 05.09.2012. године којим је тужиљи отказан уговор о раду. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете у висини 12 зарада исплати износ од 492.000,00 динара, са законском затезном каматом од 29.11.2012. године до исплате, док је у преосталом делу преко досуђеног износа а до траженог износа од 738.000,00 динара на име 18 зарада, тужбени захтев одбијен као неоснован. Ставом трећим изреке, делимично је усвојен противтужбени захтев тужене противтужиље па је обавезана тужиља да туженој на име накнаде исплаћене отпремнине исплати износ од 309.466,00 динара са законском затезном каматом од 29.11.2012. године до исплате. Ставом четвртим изреке, одбијен је као неоснован противтужбени захтев тужене којим је тражила да се пребију међусобна потраживања тужиље и тужене. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 142.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 118/15 од 21.01.2015. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне другостепене пресуде тужена је изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник Републике Србије" бр. 72/11, 55/14), Врховни касациони суд је утврдио да ревизија тужене није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је била у радном односу код тужене на неодређено време по основу уговора о раду број 588/08 од 04.03.2008. године распоређена на радно место благајника, анексом број 1 уговора о раду од 14.09.2010. године тужилци је промењено радно место и одређено да ће обављати послове радног места благајника-ниво 20, док је анексом број 2 од 27.04.2012. године одређено да ће обављати послове радног места благајника-ниво 30. Решењем тужене број 1273/12 од 05.09.2012. године тужилци је престао радни однос услед технолошких и организационих промена јер је престала потреба за обављањем послова на радном месту благајника. Изменама и допунама Правилника о систематизацији и организацији послова од 17.08.2012. године утврђено је да је у централи банке потребно 191 радно место, у продајној мрежи банке 294, што укупно износ 485 радних места, при чему је утврђен вишак 51 радног места. Одлуком Управног одбора тужене број 2863-12/12 утврђени су послови, односно радна места за чијим обављањем је престала потреба и који нису саставни део Правилника о организацији и систематизацији послова као и имена запослених на тим пословима, односно радним местима. Тужена није донела програм решавања вишка запослених. Тужилци је пре отказа уговора о раду исплаћена одговарајућа отпремнина.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања правилно су нижестепени судови применили материјално право када су закључили да је тужилци незаконито престао радни однос и обавезали тужену да тужилци накнади штету у висини 12 зарада.

Према одредби члана 179. тачка 9. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05 ... 54/09) послодавац може запосленом да откаже уговор о раду ако за то постоји оправдани разлог који се односи на радну способност запосленог, његово понашање и потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла.

Према одредби члана 153. став 1. тачка 3. Закона о раду прописано је да је послодавац дужан да донесе програм решавања вишка запослених ако утврди да ће због технолошких, економских или организационих промена у оквиру периода од 30 дана дође до престанка потребе за радом запослених на неодређено време, и то за најмање 30 запослених код послодавца, који има у радном односу преко 300 запослених на неодређено време, а чланом 154. тог закона да је послодавац дужан да, пре доношења програма, у сарадњи са репрезентативним синдикатом код послодавца и републичком организацијом надлежном за запошљавање предузме одговарајуће мере за ново запошљавање вишка запослених. Одредбом члана 155. Закона о раду прописано је да програм, између осталог, садржи и мере за

запошљавање: премештај на друге послове, рад код другог послодавца, преквалификација или доквалификација, непуно радно време, али не краће од половине пуног радног времена и друге мере, а ставом 3. тог члана одређено је да програм доноси управни одбор.

Дакле, код утврђеног да је изменама и допунама Правилника о систематизацији и организацији послова од 17.08.2012. године укинута 51 радно место, то је тужена, с обзиром на укупан број запослених који се проглашава технолошким вишком била дужна да сагласно одредби члана 153. став 1. тачка 3. Закона о раду донесе програм решавања вишка запослених. Поред тога, како послови благајника нису укинута већ су спојени, односно припојени другим пословима то је тужена била дужна да примени мерила и критеријуме (основни и допунски) ради утврђивања вишка запослених-извршилаца који су радили на истим пословима. Стога, и по оцени Врховног касационог суда, решење на основу кога је тужиљи престао радни однос је правилно поништено као незаконито из којих разлога се неосновано ревизијом тужене указује на погрешну примену материјалног права.

Према одредби члана 191. став 1. и 4. Закона о раду ако суд донесе правоснажну одлуку којом је утврђено да је запосленој незаконито престао радни однос, суд ће одлучити да се запослени врати на рад ако запослени то захтева. Ако суд утврди да је запосленом незаконито престао радни однос, а запослени не захтева да се врати на рад, суд ће на његов захтев обавезати послодавца да запосленом исплати накнаду штете у висини од највише 18 зарада које би запослени остварио да ради, и то зависно од времена проведеног у радном односу и година живота запосленог, као и броја издржаваних чланова породице. Имајући у виду да је у конкретном случају утврђено да је тужиљи незаконито престао радни однос, а да тужиља није тражила да се врати на рад већ је постављеним тужбеним захтевом тражила накнаду штете у висини 18 зарада то су нижестепени судови, супротно наводима ревизије, правилно оценили критеријуме прописане законом и обавезали тужену да тужиљи сагласно одредби члана 191. став 4. Закона о раду на име накнаде штете исплати износ у висини 12 зарада које би тужиља остварила да ради.

Како се ни осталим ревизијским наводима тужене не доводи у сумњу правилност и законитост побијане одлуке то је Врховни касациони суд на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Снежана Андрејевић, с.р.**